

SAFA

Kestävyyss- kriteerit arkkitehtuuri- kilpailuissa

Arkkitehtuurikilpailujen kestävyyskriteerit on laadittu yhteistyössä EKO-SAFAn ja SAFAn kilpailutoimikunnan kanssa.

Kriteeristö on suunnattu ensisijaisesti kilpailujen järjestäjille työkaluksi kestävien arkkitehtuurikilpailujen järjestämiseen ja kilpailuohjelmien laatimiseen.

Rakennetulla ympäristöllä ja siihen liittyvillä suunnitteluratkaisuilla on ratkaiseva merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä. Kriteeristön on tarkoitus kannustaa kestäviin valintoihin ja tukea kilpailuehdotusten laadintaa ja vertailua tästä näkökulmasta. Tavoitteet tulee asettaa kohdekohtaisesti, sillä suunnitteluvaihtojen kestävyydellä on vahva kytkös paikallisiin olosuhteisiin. Tilanteen mukaan on hyvä asettaa myös pitkän aikavälin joustavuutta edistäviä tavoitteita.

Kriteeristön ei ole tarkoitus toimia seikkaperäisenä suunnitteluohjeena, eikä muodostaa lisärasitusta kilpailun järjestäjille, kilpailuun osallistuville tai kilpailun tuomareille.

Miten kestävyyttä voidaan arvioida arkkitehtuurikilpailun ehdotuksessa?

— Kestävyysnäkökulmaa ei ole kilpailuehdotuksessa lainkaan huomioitu.

⊖ Kestävyyteen liittyvää sisältöä on esitetty teksteinä ja/tai kaavioina, mutta niillä ei ole ollut oleellista vaikutusta suunnitteluratkaisuun.

+ Ehdotuksen lähtökohtana on käytetty yhtä tai muutamaa kriteeriä, ja niihin perustuvat tavoitteet käyvät ilmi suunnitteluratkaisusta. Kyseessä on tavanomaista keskitasoa tasoa edustava ratkaisu.

++ Ehdotuksessa on useiden kriteerien pohjalta esitetty tavanomaista keskitasoa oleellisesti kestävämpi ratkaisu tai ehdotuksessa esitetään vakuuttavalla tavalla kokonaisvaltainen ratkaisu kilpailutehtävän kannalta ensisijaiseen kestävyuden haasteeseen.

+++ Ehdotus perustuu olennaisilta osin näkemykseen kestävyydeltään kehittyneemmästä yhteiskunnasta, elämäntavasta ja/tai rakennusmenetelmästä. Kestävyuden tavoite on kokonaisvaltaisesti ohjannut suunnittelua. Näkemys on perusteltu ja ratkaisuehdotus relevantti tehtävänantoon sekä kestävyuden yleiseen problematiikkaan nähden.

Kilpailuehdotuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon ideoiden ja suunnitelmien kehityskelpoisuus. Kokonaisratkaisun laatu on tärkeämpi kuin yksittäisten osa-alueiden ansiot.

Viisi kestävyyskriteeriä

1. Kestävä elämäntapa

- Ekologisten valintojen edistäminen (valinnat ovat ensisijaisia ja houkuttelevia)
- Kestävän liikkumisen edistäminen (viihtyisä kävely-ympäristö, toimiva joukkoliikenne, hyvät pyöräilyratkaisut, pysäköinti ym.)

2. Sosiaalinen kestävyys

- Turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön edistäminen
- Yhdenvertaisuuden takaaminen
- Esteettömyyden takaaminen
- Erilaisten elämäntapojen, ikäryhmien ja kulttuuristen erojen huomioiminen
- Yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin varautuminen
- Yhteisöllisyyden tukeminen yksilölliset tarpeet huomioiden
- Palvelujen saavutettavuuden huomioiminen

3. Kulttuurinen kestävyys

- Rakennus- ja kulttuuriperinnön huomioon ottaminen
- Kulttuurimaiseman ja arkeologisten arvojen huomioon ottaminen

4. Ympäristön kestävyys

- Rakennettujen alueiden valinta luontoarvot huomioiden (avokalliot, metsänpohja, tulva-alueetym.)
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja viherverkoston ylläpitäminen
- Pohjavesivarantojen, rantojen ja vesiekosysteemien suojelu
- Ympäristöhaittojen ehkäiseminen
- Toimivien hulevesi- ja lumenkäsittelyratkaisujen edistäminen
- Suotuisan pienilmaston edistäminen
- Paikalla olevien biotooppien, vesiekosysteemien, kasvillisuuden ja maa-aineksien hyödyntäminen

5. Elinkaaren aikainen kestävyys

- Hiilijalanjäljen minimointi valmistuksen, rakentamisen, käytön ja purun aikana
- Hiilikädenjäljen maksimoiminen
- Tilaratkaisujen joustavuuden ja tilojen monikäyttöisyyden edistäminen
- Kiertotaloutta edistävien ratkaisujen suosiminen (rakennusosien ja -materiaalien kestävyys, korjattavuus, kierrätys, uusiokäyttö)
- Energiankulutuksen minimointi
- Uusiutuvien energiamuotojen hyödyntäminen